

2. SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimen tulosalueet ovat sivistystoimen hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, hyvinvointi, kirjasto ja vapaa sivistystyö.

Sivistystoimen toimialaa johtaa sivistysjohtaja.

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030010 SIVISTYSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	695 606	649 066		649 066	213 907	-435 159	33,0
TOIMINTAKULUT	-10 347 038	-10 529 721		-10 529 721	-5 311 758	5 217 963	50,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-9 651 432	-9 880 655	0	-9 880 655	-5 097 851	4 782 804	51,6
Poistot ja arvonalentumiset	-14 493	-7 598		-7 598	-4 666	2 932	61,4
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-9 665 924	-9 888 253	0	-9 888 253	-5 102 517	4 785 736	51,6

Perustelut:

Sivistystoimen organisaatio on rakennettu vastaamaan hyvinvointi- ja sivistyskunnan vaateisiin. Varhaiskasvatusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta järjestetään ja kehitetään oppimisen, kasvamisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Vapaata sivistystyötä, kirjastotoimea ja hyvinvointitoimea järjestetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Ensimmäisellä puolivuotiskaudella sivistystoimi on pysynyt miltei täysin talousarviossaan.

2.1 Sivistystoimen hallinto

Palvelusuunnitelma:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on toimialaan kuuluvien palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä hyvien edellytysten luominen tehtävien hoitamiseen.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030100 Sivistystoimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT	384	350		350		-350	
TOIMINTAKULUT	-222 430	-195 131		-195 131	-102 689	92 442	52,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-222 046	-194 781	0	-194 781	-102 689	92 092	52,7

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan yksikkökohtaisilla työhyvinvointisuunnitelmillä ja henkilöstön osaamisen kehittymistä edistetään vastuualueiden koulutussuunnitelmillä.	Yksiköissä käydään läpi vuoden 2024 syksyllä toteutetun työhyvinvointikyselyn tulokset, minkä jälkeen työhyvinvointisuunnitelmat sekä vastuualueiden koulutussuunnitelmat päivitetään ja otetaan käyttöön 1.8.2025 mennessä.	Työhyvinvointikyselyn tulosten läpikäynti todetaan maaliskuun osavuositarkastuksessa. Työhyvinvointisuunnitelmien ja koulutussuunnitelmien valmistuminen ja käyttöönotto todetaan syyskuun osavuositarkastuksessa.	Työhyvinvointi- ja koulutussuunnitelmat ovat valmistelussa. Sairauspoissaolojen määrä on laskenut jonkin verran.

		Sairauspoissaolojen määrää tarkastellaan kaikissa osavuosikatsauksissa.	
Lapselle ja nuorelle tarjotaan laadukas kasvu- ja koulupolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.	Kasvu- ja koulupolun nivelvaiheita tarkastellaan ja niiden toimintamallit käydään läpi ja päivitetään tarvittaessa.	Nivelvaiheiden toteutumista arvioidaan kesä- ja syyskuun osavuosikatsauksissa ja nivelvaihemallia päivitetään tarvittaessa vuoden loppuun mennessä.	Lukuvuoden päättymiseen liittyvät nivelvaiheen tehtävät on toteutettu.
Eri ikäryhmien palvelut tuotetaan lähellä ja laadukkaasti.	Vastuualueilla tunnetaan kuntalaisten näkökulmasta tehty laadukkaan palvelun määritelmät. Palveluja pyritään toteuttamaan määritelmän mukaisesti.	Vastuualueilla toteutetaan vuoden kuluessa palvelujen laatuun liittyviä kyselyjä.	Perusopetuksessa on toteutettu opetuksen järjestämissuunnitelmaa n liittyvä kattava kysely.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talousarviovuotta 2025 ei ole vielä haastanut talousarviovalmistelussa mahdolliseksi arvioitu monihäiriötilanne, joka voi heijastua valmistavan opetuksen tarpeeseen tai varhaiskasvatuspaikkojen ja tilojen tarpeen kasvuun. Toimintojen järjestämisen näkökulmasta riskejä voivat olla henkilöstön kuormittuminen monihäiriötilanteen takia sekä eri palveluiden järjestäminen vain muutamien työntekijöiden voimin. Näistä ensimmäinen ei ole toteutunut ja toinen on pysyvä tila.

Perustelut:

Sivistystoimen hallinnon kustannusten kasvu selittyy tällä erää alkuvuoteen kohdistuneilla kustannuksilla, kuten ohjelmistojen ylläpitomaksuilla ja lisensseillä, jotka maksetaan alkuvuonna. Talouden tasapainottumista seurataan vuoden edetessä. Muilta osin riskit eivät ole toteutuneet.

2.2 Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä Jorosisissa on tuottaa hyvälaatuista, paikkakunnan ominaispiirteisiin parhaiten soveltuvaa varhaiskasvatusta, asiantuntevaa esiopetusta sekä joustavia, perheiden tarpeisiin vastaavia avoimen varhaiskasvatuksen palveluja. Yhteistyössä huoltajien kanssa luodaan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle suotuisa kasvuympäristö.

Varhaiskasvatusta toteutetaan Varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelman (vuosille 2024–2028) mukaisesti päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa, perhepäiväkodeissa ja avoimen varhaiskasvatuksen palveluina, joita ovat säännöllinen ryhmätoiminta lapsiperheille sekä perheohjaus. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluu lasten kotihoidon tuki.

Esiopetusta järjestetään kirkonkylällä ja Kuvansissa varhaiskasvatuksen toimintana.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00030501 Varhaiskasvatus							
TOIMINTATUOTOT	188 282	159 023		159 023	73 974	-85 049	46,5
TOIMINTAKULUT	-2 995 470	-2 839 224		-2 839 224	-1 507 345	1 331 879	53,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 807 189	-2 680 201	0	-2 680 201	-1 433 370	1 246 831	53,5

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Varhaiskasvatuksen laadun turvaamiseksi laaditaan syksyllä jokaisessa ryhmässä Ryhti-sopimus, joka sisältää ryhmävasun, johon kirjataan lapsiryhmän arjen käytännöt ja tiimisopimuksen, joka velvoittaa kaikkia ryhmän jäseniä sitoutumaan sovittuihin käytäntöihin.	Ryhti-sopimuksen laadinta aloitetaan syksyllä tiimien kehittämissäpäivissä arvokeskustelulla, päiväkodin johtaja käy tiimien kanssa läpi sopimuksen syksyllä ja arviointien yhteydessä loka/marras-, helmi- ja toukokuussa. Arvioinnin keskiössä on toimiminen sopimukseen kirjattujen toimintatapojen mukaan.	Jokaisessa ryhmässä Ryhti-sopimus on laadittu ja sitä on täydennetty ja arvioitu sovitusti.	Elokuussa varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestettiin vaka-päivä, minkä yhteydessä jokainen tiimi kirjasi sopimusta tulevaa toimintakautta silmällä pitäen.
Jokaisen varhaiskasvatuksen opettajan opetustyöhön tarvittava suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyöaika eli SAK-aika toteutuu työehtosopimuksen mukaisesti. SAK-aika on 13 % opettajan työajasta, keskimäärin 5 h viikossa.	Esihenkilö suunnittelee SAK-ajan työvuoroluetteloon ja tiimit pitävät kiinni suunnitelluista SAK-ajoista.	SAK-aikojen toteutuminen todennetaan tehdyistä työaikakirjanpidosta.	SAK-ajat on kirjattu työvuoro-suunnitteluun. SAK-ajat ovat toteutuneet vaihtelevasti. Elokuusta alkaen on sovittu, että varhaiskasvatuksen opettajat voivat tehdä 3h/vko sak-aikaa myös muualla kuin työpaikalla, jotta jokaisella on mahdollisuus keskeytymättömään sak-aikaan ja ne myös toteutuu paremmin.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle ovat henkilöstön vaihtuvuus, lasten ja perheiden lisääntynyt tuen tarve, pätevien sijaisten heikko saatavuus, turvallisten ja terveellisten varhaiskasvatustilojen puute sekä vallitsevan maailmantilanteen tuomat yllättävät muutokset esim. lasten määrässä. Syksyllä päiväkotien ryhmissä on yksittäisiä paikkoja vapaana.

Perustelut:

Varhaiskasvatuksen toimintakatteen pienehkö heikkeneminen johtuu ensisijaisesti henkilöstökulujen noususta, joita kuitenkin tasapainottaa myyntitulojen kasvu.

Laadullisiin tavoitteisiin pääseminen edellyttää joka yksikössä pysyvää, varhaiskasvatussuunnitelman sisäistänyttä henkilöstöä, jolla on aikaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa yhteistyössä lasten ja huoltajien kanssa. Yhdessä varhaiskasvatusryhmässä saa olla korkeintaan kolmea kasvattajaa vastaava määrä lapsia. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia erityisen tai tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia, on tämä otettava huomioon joko lasten tai henkilökunnan lukumäärässä. Suhdeluvusta ei saa poiketa edes henkilöstön äkillisissä ja yllättävissä poissaolotilanteissa (1.8.2021). Kunnassa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt. Laadullisten tavoitteiden toteutumisessa riskit toteutuvat, jos henkilökunnalla on paljon poissaoloja ja sijaisia on hankala saada. Tällöin

on helpompi joustaa opettajien suunnitelluista SAK-ajoista ja turvata henkilökunnan riittävyys lapsiryhmässä. Mahdollisuuksien mukaan opettajat pitävät siirtyneen SAK-ajan toisena ajankohtana.

Varhaiskasvatuspaikkoja perhepäivähoidossa on tällä hetkellä 4. Kolman ryhmiksen loputtua kunnassa on tällä hetkellä yksi perhepäivähoitaja. Vuorohoitoa järjestetään omana toimintana tarpeen mukaan joko Kuvansin päiväkodissa tai kirkonkylällä Päiväkotia Pyrrissä. Mikäli vuorohoidon tarvetta on sekä kirkonkylällä että Kuvansissa niin, että yksi työntekijä riittää, vuorohoito toteutetaan Kuvansissa. Yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkauden kaupungilta.

Heinävesi, Joroinen, Leppävirta, Pieksämäki ja Varkaus muodostavat yhteisen varhaiskasvatuksen palvelualueen siten, että edellä mainittujen kuntien asiakasperheet voivat hakea varhaiskasvatuspalveluja joustavasti kuntarajoista riippumatta. Varhaiskasvatuspaikkoja ostetaan/myydään tarvittaessa myös muilta /muille lähikunnille.

2.3 Perusopetus

Palvelusuunnitelma:

Perusopetuksen tehtävänä on antaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta sekä kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin. Perusopetuksen tulosalueeseen sisältyvät erityisopetus ja ostettu erityisopetus, APIP-toiminta, valmistava opetus ja perusopetuksen hankkeet.

Erityisopetusta järjestetään jokaisen oppilaan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Yhtenäiskoulussa toimii vuonna 2025 viisi erityisopettajaa/erityisluokanopettajaa ja Kuvansissa yksi. Osa koulunkäynninohjaajien työpanoksesta on erityisopetuksen kustannuspaikalla. Erityisopetusta ostetaan myös tarpeen mukaan muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta ja joissakin tapauksissa sairaanhoitopiireiltä.

Perusopetuksessa tarjotaan lisäksi iltapäivätoimintaa, jonka tarkoituksena on tarjota lapselle koulupäivän jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö, jossa hän voi ammattitaitoisen ohjaajan valvonnassa viettää vapaa-aikaansa.

Perusopetuksen hankkeiden avulla kunta pyrkii vastaamaan opetushallituksen ja opetusministeriön asettamien painopistealueiden kehittämiseen. Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin: Kerhotoiminta, Lukeva tulevaisuus -hanke lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin kehittämiseen ja Hymis-hanke, joka keskittyy oppilaiden hyvinvoinnin parantamiseen.

Vastuuhenkilöt: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori, vastuuopettaja ja Kuvansin koulunjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00031050 Perusopetus							
TOIMINTATUOTOT	295 279	237 405		237 405	60 531	-176 874	25,5
TOIMINTAKULUT	-4 966 486	-5 170 280		-5 170 280	-2 571 424	2 598 856	49,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 671 206	-4 932 875	0	-4 932 875	-2 510 893	2 421 982	50,9
Poistot ja arvonalentumiset	-10 189	-4 388		-4 388	-3 061	1 327	69,8
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 681 395	-4 937 263	0	-4 937 263	-2 513 954	2 423 309	50,9

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Lukemisen ja lukukulttuurin arviointi ja kehittäminen	Hankkeen toimintasuunnitelman toteuttaminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa.	Hankkeessa toteutetut toimet. Lukuvuosiarviointi sekä lukuvuoden aikana tehtävät kyselyt.	Hanke edennyt suunnitelman mukaisesti. Jatkorahoitusta ei saatu.

Oppilaiden tunnetaitojen kehittäminen	Tunnetaitotiimi suunnittelee toimia ja toteuttaa laatimaansa suunnitelmaa lukuvuoden aikana.	Toteutuneet tapahtumat ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilas- ja hyvinvointikyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.	Tunnetaitotunnit pidetty suunnitellusti.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Oppilaiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan oppilaiden toiveita kyselyn avulla. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	Toteutuneet tapahtumat, retket ja tilaisuudet. Lukuvuosiarviointi sekä oppilaskyselyjen analysointi ja tarvittavat toimenpiteet. Toteutuneet tyhyiltapäivät ja -illat. Työhyvinvointikyselyn läpikäyminen ja sen tuloksista keskusteleminen tiimeissä ja koko työyhteisön palaverissa.	Erilaisia retkiä, tapahtumia ja hyvinvointia parantavia toimia toteutettu runsaasti ja ne onnistivat hyvin. Opettajien tyhytoiminta oli vähäistä.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Henkilöstön jaksaminen. Oppilaiden tuen riittävyys ja tukitoimien aiheuttamat järjestelyt.

Perustelut:

Perusopetuksen toimintakатteen heikkeneminen kuluvalle vuodelle johtuu ensisijaisesti henkilöstökulujen ja kuljetuskustannusten kasvusta. Myyntitulojen kasvu ei riitä kompensoimaan menojen kasvua eikä käytettävissä ole myöskään enää aiempaa määrää harkinnanvaraisia valtionavustuksia. Edellisestä huolimatta taloussuunnittelu on onnistunut ja talous on tasapainossa. Näin ollen riskit on huomioitu toiminnassa ja suunnittelussa eivätkä ne ole aiheuttaneet lisäkuluja.

2.4 Lukio

Palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita tasapainoiseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi. Joroisten lukio on aktiivinen yhteistyössä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lukio järjestää yrittäjäkasvatusta sekä kansainvälisyyttä ja tarjoaa urheilulinjoja.

Vastuhenkilö: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori ja vastuupettaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00032000 Lukio							
TOIMINTATUOTOT	102 891	36 300		36 300	7 139	-29 161	19,7
TOIMINTAKULUT	-970 134	-988 704		-988 704	-517 619	471 085	52,4

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-867 243	-952 404	0	-952 404	-510 480	441 924	53,6
--------------------	----------	----------	---	----------	----------	---------	------

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Opiskelijoiden tunnetaitojen sekä käytöksen kehittäminen	Lukion opettajat yhdessä opiskelijakunnan hallituksen sekä tunnetaitotiimin kanssa suunnittelevat ja toteuttavat toimia, joilla molemmilla aloilla kehitytään.	Toteutuneet tapahtumat ja tilaisuudet. Puolivuosittain tapahtuneiden kyselyjen avulla sekä niiden analysointi ja tarvittavat toimenpiteet.	Aiheeseen liittyviä tapahtumia toteutettu.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen	Erilaisten tapahtumien, retkien, ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen. Opiskelijoiden osallistaminen tapahtumien järjestelyissä. Kartoitetaan opiskelijoiden toiveita sekä kyselyn että opiskelijakunnan hallituksen avulla. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuutta pitää työhyvinvointia lisääviä tapahtumia.	Opiskelijakunnan hallitus ottaa aktiivisempaa roolia suhteessa opiskelijakuntaan ja heiltä tulleita ehdotuksia esitellään säännöllisesti opettajille kokouksissa. Toteutuneet tapahtumat.	Erilaisia retkiä, tapahtumia ja hyvinvointia parantavia toimia toteutettu onnistuneesti.
Kansainvälisyyden näkyvyyden lisääminen	Kehitetään erilaisia keinoja saada kansainvälisyyttä näkyvämmäksi osaksi lukion arkea ja lisätään näkyvyyttä ulospäin.	Näkyvyyden lisääntyminen ja toteutuneet tapahtumat sekä opintosuoritukset	Kansainvälisyys on toteutunut kaikilla osa-alueilla suunnitellusti.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävakaa maailmatilanne sekä siitä aiheutuvat valtakunnalliset ja globaalit vaikutukset. Henkilöstön jaksaminen.

Perustelut:

Lukion toimintakatteen heikkeneminen johtuu ensisijaisesti henkilöstökuluista, jotka kasvavat opiskelijamäärän kasvun ja edelleen opetuksen määrän kasvun myötä.

Kansainvälisyyden painottaminen yhdessä yrittäjyyden kanssa tuo opiskelijoille hyviä valmiuksia tulevaisuuden haasteisiin. Lisäksi lukio aloitti syyslukukaudella 2024 yhteistyön yhdessä UEF-tekniikan kanssa, mikä tarjoaa ennen kaikkea opiskelijoille mahdollisuuksia jatko-opintoja ajatellen.

Yrittäjyys on toinen lukion painopistealueista. Yrittäjyyden osalta lukion oma toiminta on keskeisessä roolissa, ja hyvin sujuvaa yhteistyötä Oma osuuskunnan sekä paikallisen yrittäjäjärjestön että yrittäjien kanssa on syytä jatkaa.

Lukion opiskelijamäärä on ollut reilussa kasvussa viime vuosina, ja lukiossa on aloittamassa 21 uutta opiskelijaa syksyllä 2025. Kansainvälisiä opiskelijoita saapuu FinestFuture ja TTD- ohjelmien kautta. Yhteisöllisyyden kannalta on keskeistä saada ryhmän ja lukion yhteishenki toimivaksi.

Opetuksen järjestämissuunnitelma on päivitetty myös lukion osalta keväällä 2025 ja siinä on huomioitu käytettävissä oleva tila- ja henkilöstöresurssi.

Riskit eivät ole toteutuneet ja opetusta on järjestetty normaalisti. Henkilöstön ja opiskelijoiden jaksaminen on normaalilla tasolla.

2.5 Kirjasto

Palvelusuunnitelma:

Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa sekä osallistumaan savolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä savolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat laki yleisistä kirjastoista ja kunnan strategia ja niiden mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00034000 Kirjasto							
TOIMINTATUOTOT	6 565	3 250		3 250	1 032	-2 218	31,8
TOIMINTAKULUT	-349 892	-328 446		-328 446	-176 473	151 973	53,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-343 327	-325 196	0	-325 196	-175 441	149 755	53,9

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Kulttuuritapahtumat ja muut tapahtumat lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa sekä kehitetään edelleen omatoimisen toiminnan malleja.	Kirjastossa järjestettävien tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.	Tapahtumia on järjestetty 53. Osallistujia on ollut 448 henkilöä.
Asukkaiden monipuolisen lukutaidon tukeminen. Monipuolinen lukutaito on keskeinen edellytys aktiivisen kansalaisuuden toteutumiselle.	Kirjasto opastaa tieto- ja viestintäteknologian käytössä. Henkilöstöosaamisen ylläpitäminen.	Digituen asiakaskäyntien määrä.	Digituen asiakaskäyntien määrä on ollut 44 ja osallistuneita henkilöitä yhteensä 78.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Talousarviota laadittaessa ennakoitiin, että kirjaston asiakaspalveluaika on haavoittuva käytettävissä olevalla henkilöstömäärällä ja että kirjaston johtamisesta saattaisi aiheutua haasteita, jotka voisivat heijastua henkilöstön hyvinvointiin.

Perustelut:

Riskit eivät ole toteutuneet. Sivistysjohtaja on kohdentanut kuluneella kaudella työaikaansa ja läsnäoloaan kirjastoon ja toteuttanut samalla henkilöstöjärjestelyjä, jotka ovat vakauttaneet kirjaston tilannetta.

2.6 Vapaa sivistystyö

Palvelusuunnitelma:

Soisalo-opisto toimii Heinäveden, Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueella. Sen toimialat ovat vapaan sivistystyön koulutus (kansalaisopisto), taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä (musiikkiopisto ja tanssikoulu) ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä (kuvataidekoulu ja käsityökoulu).

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia ja tätä kautta edistää yksilön hyvinvointia. Toiminta-aluetta on koko Soisalo-opiston alue ja toimintaa Joroisissa on kirkonkylän ja Kuvansin lisäksi haja-asutusalueen kylillä.

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035000 Vapaa sivistystyö							
TOIMINTAKULUT	-89 576	-105 849		-105 849	-50 197	55 652	47,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-89 576	-105 849	0	-105 849	-50 197	55 652	47,4

Soisalo-opisto laskuttaa neljännesvuosittain, joten 1–3 kk toteuma näkyy 1–6 kk toteumassa.

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Asiakastyytyväisyys säilyy edellisen vuoden tasolla	Kohdennetut asiakastyytyväisyyskyselyt, analysointi ja toimenpiteet	Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset	Asiakastyytyväisyys on säilynyt samana vastaavalla aikavälillä. Yleisarvosana on edelleen kiitettävä (keskiarvo 4,7). Taiteiden elämysviikkoa vietettiin maaliskuussa koko Soisalo-opiston alueella. Palautteiden keskiarvo oli tapahtumasta 4,4.
Osallistujien määrä säilyy edellisen vuoden tasolla	Pito- ja vetovoiman kasvattaminen osallisuutta lisäämällä	Joroislaisten osallistujien lukumäärä	Joroislaisia osallistujia 1.1. – 30.6.2025 oli 657. Viime vuonna vastaavana aikana luku oli 616. Osallistujien määrä on noussut yli 6 %.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Osaavan henkilöstön rekrytointi.

Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää.

Perustelut:

Hyvä asiakastytyytyväisyys kertoo siitä, että kuntalaiset käyttävät Soisalo-opiston tarjoamia palveluja ja ovat niihin tyytyväisiä. Asiakastytyytyväisyys vuoden 2024 keväällä oli erinomainen.

Yleisen kustannustason nousu voi rajoittaa osallistumisen määrää. Nykyisen tason säilyttäminen on ensiarvoisen tärkeää haastavassa tilanteessa.

Ensimmäistä kertaa opinto-ohjelmaa ei jaeta jokaiseen kotitalouteen (Posti ei jaa enää osoitteettomia julkisia tiedotteita). Oppaita on Joroisissakin noutopisteissä (kirjasto, kirjastoauto, Vanha kasino ja kunnanvirasto).

Noutopisteistä tiedotetaan sähköpostilla, nettisivuilla sekä lehti-ilmoituksissa. Syyskuun puolessa välissä tiedetään muutos, onko osallistumisen määrä vähentynyt, kun opinto-ohjelma ei tullutkaan kotiin.

2.7 Hyvinvointi

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointipalvelut sisältävät liikuntatoimen, nuorisotoimen, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajan, kulttuuritoimen ja museon. Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä ja mahdollisuuksia kuntalaisten aktiiviseen ja liikkuvaan elämään. Nuorisopalveluilla tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista sekä parannetaan kasvu- ja elinoloja. Nuorten työpaja siirtyi 1.1.2023 työllisyysyksiköstä nuorisotoimeen ja ehkäisevä päihdetyö sosiaalitoimesta sivistystoimeen. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää museotoimintaa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kunnassa toimivat järjestöt ja kylät.

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Hankkeet:

Valtionavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön (1.8.2024-31.7.2026).

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke etenee suunnitellusti.

Hyvinvointi- ja terveystyö (HYTE-työ)

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä vuosille 2021–2025 kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaa niitä verrokkikuntiin ja linjaa hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025: päihteiden käytön ehkäisy, turvallisuuden vahvistaminen, terveellisten elämäntapojen edistäminen ja osallisuuden vahvistaminen.

Kunnille otettiin vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, HYTE-kerroin.

Vastuhenkilö: Hyvinvointipäällikkö

Määrärahataulukko sitovalla tasolla:

	TP 2024	TA 2025	TA muutos 2025	TA yht. 2025	Toteuma 1-6 kk	Poikkeama	Käyttö %
00035500 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT	102 205	212 738		212 738	71 232	-141 506	33,5
TOIMINTAKULUT	-753 050	-902 087		-902 087	-386 012	516 075	42,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-650 845	-689 349	0	-689 349	-314 780	374 569	45,7
Poistot ja arvonalentumiset	-4 304	-3 210		-3 210	-1 605	1 605	50,0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-655 149	-692 559	0	-692 559	-316 385	376 174	45,7

Kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Keinot, toimenpiteet	Mittarit/tunnusluvut	Toteuma 1-6 kk
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	Järjestetään liikunta-aiheisia tapahtumia sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Annetaan liikuntaneuvontaa ja tuetaan kolmannen sektorin tuottamia harrastusmahdollisuuksia.	Ohjattujen ryhmien ja osallistujien määrä. Tapahtumiin osallistuvien määrä. Myönnettyjen avustusten määrä.	Ohjattuja ryhmiä oli 13, joista suurin ryhmä oli tuolijumppa. KunnonStartti 60+-ryhmässä oli kaksi ohjauskertaa ja molemmissa kahdeksan osallistujaa. Joroislaisten ja varkautealaisten urheilijoiden ja urheiluvaikuttajien palkitsemistilaisuus järjestettiin 12.3. ja osallistujia oli 50. Salibandyn puulaakiturnaus järjestettiin 25.–26.4. ja turnaukseen osallistui kymmenen joukkuetta. Unelmien liikuntapäivä järjestettiin 10.5. yhteistyössä Pohjois-Savon Liikunnan kanssa (Perheille-hanke). Valtakunnallinen osaamisen tunnistamisen järjestelmä PAIKKO otettiin käyttöön. Avustuksia myönnettiin 24 kpl.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Nuorille tuotetaan matalan kynnyksen palveluita ja tilatoimintaa lähipalveluna. Toimintaa järjestetään myös alakouluikäisille. Etsivä nuorisotyöntekijä tavoittaa jokaisen nuoren, joka hänelle on ilmoitettu. Nuorten työpaja auttaa pajalla olevia nuoria löytämään kunkin elämäntilanteeseen	Nuorisotila- ja nuorisovaltuustotoiminta. PARent-tilastointijärjestelmä. PARTy-tilastointijärjestelmä. NuoDo-tilastointijärjestelmä.	Nuorisotilatoimintaa järjestettiin suunnitelmien mukaan ja keväällä kävijöitä oli 7–35/ilta. Elokuvalta junnuille oli 24.2. ja koko perheen kesäretki Särkänniemen huvipuistoon 5.6. Etsivän nuorisotyön asiakkaita oli 33, joista aktiivisia 15. Kaikki ilmoitetut nuoret tavoitettiin.

	sopivan ratkaisun yksilöllisen ohjauksen avulla. Ehkäisevää päihdetyötä (EPT) tehdään yhteistyössä eri tahojen kanssa ja ollaan mukana myös alueellisessa PAKKA-toimintamallissa. Koulunuorisotyöntekijä tekee ennaltaehkäisevää työtä kiusaamien ja nuorten yksinäisyyden vähentämiseksi.		Nuorten työpajalla oli seitsemän oppilasta pajakoulussa ja neljä kesätyöntekijää. Ehkäisevää päihdetyötä tehtiin suunnitelmien mukaan. Koulunuorisotyöntekijä tavoitti 1415 nuorta junnusta lukioikäisiin.
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Järjestetään kulttuuritoimintaa (Veteraanipäivän tapahtumat, Itsenäisyysjuhla ja muut tapahtumat). Ylläpidetään kulttuuriperintöä (koululaisten teemapäivät, varhaiskasvatuksen museopäivät, tonttupolku ja muut museon tapahtumat) ja kehitetään kyliä (kylien avustukset). Joroinen on mukana Lumovoimaa kulttuurista-hankkeessa yhdessä Rantasalmen, Juvan ja Sulkavan kanssa. Hankkeessa tuotetaan uudenlaista alueellista kulttuurialan ammattilaisten, harrastajien ja yhdistysten välistä yhteistyötä kulttuuritarjonnan toteuttamisessa.	Kulttuuritoiminta. Museon toiminta. Kylien toiminta. Hanketoiminta.	Kansallisena veteraanipäivänä 27.4. ja Kaatuneitten muistopäivänä 18.5. oli jumalanpalvelus ja seppeltenlasku sankarihaudoille. Koululaisten museopäivät teemalla ”Näin elettiin ennen” järjestettiin 13.–14.5., osallistujia n. 95. Museo avattiin yleisölle 3.6.2025. Kylien elinvoima-avustuksia myönnettiin viidelle hakijalle, yhteensä 18 000 €. Lumovoimaa kulttuurista-hankkeen Lumotiimin etäkokous pidettiin keväällä ja hanke on edennyt suunnitelmien mukaan.

Keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit:

Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö ovat sivistyslautakunnan alla ja hakevat vuosittain valtionavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Riskinä voi olla, että kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa toimintoja, jos avustukset olennaisesti pienevät.

Sääolosuhteet talvikaudella voivat vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä.

Henkilöstöresurssit hyvinvoinnissa ovat pienet, joten jos tulee pitkiä poissaoloja, niin kaikkia palveluja ei pystytä tarjoamaan.

Perustelut:

Nuorten työpaja haki valtionavustusta 35 000 € ja se myönnettiin. Etsivä nuorisotyö haki valtionavustusta 24 000 € ja sai 22 000 €, joten riski ei toteutunut.

Laturetki ja JoRaJuPuSu-rakettiviesti jouduttiin perumaan huonon lumitilanteen vuoksi, joten tämä riski toteutui.

Muutoin palvelut on pystytty tarjoamaan kuntalaisille suunnitelmien mukaisesti taloudellisesti ja tehokkaasti, talousarviossa pysyen.